

การจำหน่ายยาคำราหลวง
ของ
กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

วิทยานิพนธ์

เสนอต่อ

คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
เพื่อเป็นส่วนประกอบการศึกษา

สำหรับปริญญา

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

โดย

คำรง แก้วไสย ภ.บ.

พฤศจิกายน ๒๕๐๘

การจำหน่ายยาตำราหลวง

ของ

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

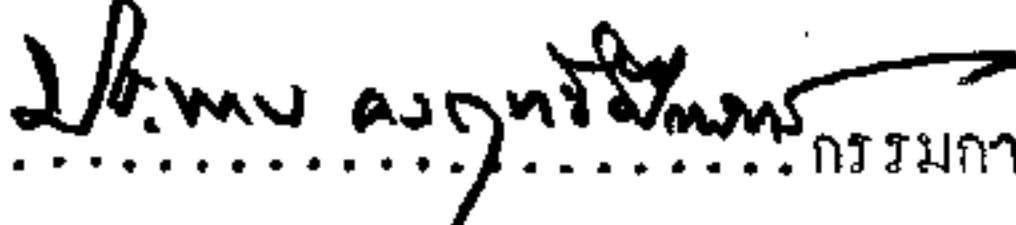
อนุมัติ

.....ประธานกรรมการ

.....กรรมการ

.....กรรมการ

.....กรรมการ

.....กรรมการ

ในวันที่ ๑๑ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๐๕ อันเป็นวาระดิถีคล้ายวันประสูติของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาคำรงราชานุภาพ ได้เวียนมาบรรจบครบรอบ ๑๐๐ ปี และรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้จัดฉลองครบรอบร้อยปีแห่งวันประสูติของพระบิทรแห่งการปกครองพระองค์นี้ ณ หอศิลป์ กรมศิลปากร โอกาสอันเป็นมงคลยิ่งนี้ กระทรวงสาธารณสุขได้รวบรวมผลงานด้านสาธารณสุขของพระองค์ศึกษาค้นคว้า เผยแพร่แก่มหาชน ผู้เขียนได้มีโอกาสร่วมนำยาคำราหหลวง ซึ่งเป็นผลงานชิ้นสำคัญชิ้นหนึ่งด้านสาธารณสุขของพระองค์ไปแสดงในงานนี้ด้วยความรู้สึกประทับใจในความเป็นอัจฉริยะบุรุษของพระองค์ได้มีข้อเขียนอย่างฉันทน ทรงเป็นปราชญ์เกือบจะทุกสาขา ซึ่งจะหาบุคคลเช่นนี้ได้ยาก โดยเฉพาะพระดำริริเริ่มตั้งตำรับยาคำราหหลวงขึ้น โดยที่ผู้เขียนเป็นเภสัชกร มีอาชีพเกี่ยวข้องกับยาอยู่แล้ว ความรู้สึกเลื่อมใสประทับใจย่อมจะมีมากเป็นพิเศษในฐานะที่พระองค์เป็นพระบิดาแห่งยาคำราหหลวง แต่ก็ก่อให้เกิดปัญหาติดค้างอยู่ในใจผู้เขียนตั้งแต่นั้นตลอดมาว่า เหตุไฉนยาคำราหหลวงซึ่งพระองค์ได้ทรงริเริ่มตั้งตำรับขึ้นโดยมุ่งหวังจะช่วยเหลือราษฎรในชนบทที่ห่างไกล ให้สามารถไต่ย้าน้ำบำบัดรักษาตนเองได้ จึงไม่แพร่หลายไปถึงมือประชาชนที่เท่าที่ควร

เมื่อผู้เขียนได้เข้าศึกษาในคณะรัฐประศาสนศาสตร์ และมีสิทธิเป็น candidate โดยสมบูรณ์ ผู้เขียนจึงได้เลือกศึกษาเรื่องการจัดหายาคำราหหลวงของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติโครงการจัดหายาคำราหหลวง เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๐๖ โดยมีเจตน์เจานงเพื่อกันหาวิธีการที่ดีที่จะช่วยให้ยาคำราหหลวงได้เผยแพร่ไปสู่ราษฎรในชนบทซึ่งอยู่ห่างไกลและขาดแคลนแพทย์และยา ให้สามารถไต่ย้าน้ำบำบัดรักษาตัวเองได้มีให้เป็นอันตรายมากขึ้น ซึ่งอาจจะทำให้ถึงแก่สิ้นชีวิตโดยมิควร อันจะเป็นการสนับสนุนให้สมดังที่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาคำรงราชานุภาพได้ตั้งพระทัยไว้

ผลงานชิ้นสุดท้ายในฐานะนักศึกษาชั้นปริญญาโทของคณะรัฐประศาสนศาสตร์นี้ คงจะไม่สำเร็จไปด้วยดีหากมิได้รับการสนับสนุนจากผู้มีเกียรติและทรงคุณวุฒิ อาทิ ภาดณา พระบำราศนราดูร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งได้กรุณาอนุมัติฐานความเป็นมาของยาคำราหหลวงให้ผู้เขียนได้ใช้ค้นคว้า และได้กรุณาให้ข้อถกเห็นอันเป็นสาระประโยชน์อย่างมากมาย นายแพทย์จิตต์ เหมะจุฑา ผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขและผู้ช่วยการโรงงานเภสัชกรรมได้ให้ความกรุณา

โดยมอบเอกสารวิจัยส่วนบุคคลของท่านให้คนควา ช่วยตรวจและแก้ไขข้อความบางตอน นอกจากนี้ นายแพทย์มนัสวี อุณหัณฑ์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข และนายเจริญ จิตะสมบัติ รองผู้อำนวยการโรงงานเภสัชกรรม ได้กรุณาให้คำปรึกษาหารือและให้ข้อคิดเห็นนานาประการ นายประสิทธิ์ สงวนน้อย ผู้อำนวยการส่วนการปกครองภูมิภาค เป็นอีกท่านหนึ่งที่ได้รับภาระในการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับข้อมูลและขอเท็จจริงต่าง ๆ ในการจำหน่ายยาตำราหลวง ตามโครงการจำหน่ายยาตำราหลวงของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยนี้

ศาสตราจารย์ ชุม กาญจนประกร รองอธิการบดี สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ได้กรุณาตรวจร่างหัวข้อวิทยานิพนธ์นี้ให้แก่มุเขียน

อนึ่ง บุคคลที่ผู้เขียนได้พึ่งพาอาศัยเป็นเวลานาน ซึ่งได้สละเวลาว่างอันหาได้ยากของท่าน แนะนำตรวจทานและติดตามการเขียนวิทยานิพนธ์ตลอดมา ก็คือ อาจารย์ประทาน คงฤทธิศึกษากร ที่ปรึกษาในคานาวิชาการ ของผู้เขียน

ผู้เขียนได้ตระหนักในบุญคุณและรู้สึกจะละเว้นเสียมิได้ที่จะต้องขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งต่อทุก ๆ ท่านที่ไดกล่าวนามมาในโอกาสนี้ รวมทั้งคุณประภา กาญจนชีวิน ซึ่งได้ช่วยพิมพ์วิทยานิพนธ์เล่มนี้จนสำเร็จ

คำรอง แก้วไสย

Thesis Abstract

The Selling of "YA THUMRALUANG" (Home Remedies)

by the Department of Administration, Ministry of Interior

.....

In B.E.2504, there was a conference which all village headmen (Khamnan) throughout the Kingdom attended. From this conference, a project of Selling of "YA THUMRALUANG" (Home Remedies) was approved by the Royal Thai Government. The Department of Administration, Ministry of Interior, has been assigned to handle the project. The prime reason of this venture is to answer to a request, presented in the conference, that people in remote areas should have better care for their health condition as they have no qualified doctors and have to rely on quacks and substandard drugs. In fact, the solution to this problem is simply to send qualified doctors to those needy place, but the number of qualified doctors in Thailand is far from meeting the demand. Hence, simple home remedies or "YA THUMRALUANG" should be made available in every tambol or village so that people can treat their minor ailments with these harmless but reliable drugs.

"YA THUMRALUANG" were introduced long time ago by Prince Damrong with an aim of helping those people in remote parts of the country. They were drugs using European formulas. At present they consist of a group of modern drugs commonly used in every household. In order to fight against quacks and substandard drugs, the Government has decided to distribute "YA THUMRALUANG" to all villages through the Department of Administration, Ministry of Interior because the village headmen are the most suitable intermediary for the implementation of

this policy and the Ministry of Public Health has no comparable potential in this venture.

At the beginning of the project the Budget Bureau granted one and a half million baht as the revolving fund for the operation. The Department of Administration appointed Kham-nan, Puyai-ban and peoples recommended by Kham-nan or Puyai-ban as sales forces. This turned out to be disappointing because of low sales level and difficulties in settling account which were the result of poor administration, lack of personnel, lack of sales technique and poor co-ordination between the Central and Local committees for selling "YA THUMRALUANG". Thus a new system was established. A central executive office call "The Central office for the Selling of "YA THUMRALUANG" was created. This office appoints regional sales representatives whose business transactions are allowed to be conducted on credit terms against a commercial bank guarantee. This new system helped increase sales volume but some problems still remain to be solved such as lack of popularity of drug in remote areas, dispute among sales representatives resulting from overlapping of agency as well as between the Central Office and the Government Pharmaceutical Laboratories, lack of harmony between production and distribution schedules, etc. There were alleged reports that some regional representatives are utilizing the privilege of selling YA THUMRALUANG, which is not under legal control and supported by the Government, to their unfair advantage by selling other drugs at the same time creating difficulties between local and central government authority and resentment of business mer

will reach remote Areas as previously planned and help fight against quacks and substandard drugs and also help solve the problem of shortage of doctors. These are the objectives of the Government which in turn would help strengthen the economy, the social and political stability of the nation.